

Հ. ՆԵՐՍԷՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Կը պարգևատրուի
«Յակոբ Մեղապարտի» մետալով
22 Յունիս, 1994, Երևան

Հայ պարբերական Մամուլի հիմնադրութեան 200ամեակին առիթով, երբ Վենետիկի մէջ տեղի կ'ունենային հայկական հնագոյն ապրող պարբերականին՝ «Բազմավէպ»ի 150ամեակին նուիրուած ձեռնարկները, Փրոֆ. Ռաֆայէլ Իշխանեան՝ Տնօրէն Հայաստանի Ազգային Գրադարանին, նոյն հաստատութեան գիտական խորհուրդի որոշումով եւ անունով, «Յակոբ Մեղապարտ»ի չքեղ մետալիոնը կը շնորհէր Ս. Ղազարի Մխիթարեան միարան՝ Հ. Ներսէս Արքպս. Տէր-Ներսէսեանին, պարգևատրելով հայագիտութեան եւ հայ մամուլի պատմութեան մէջ անոր բերած վաստակը, ինչպէս նաեւ «Հայրենիք-Սփիւռք» կապի սերտացումին նպաստը, «Բազմավէպ»ի 150ամեակին առընչութեամբ, որպէս նոյն հանգէսի երկարամեայ նախկին խմբագրապետ:

Հ. Ներսէս Արքպս. Տէր-Ներսէսեան ծանօթ անուն մըն է հայ մամուլի պատմութեան եւ բանասիրութեան մէջ: Հրատարակած է Առաքել Վրդ. Սիւնեցիի «Դրախտագիրք»ը (1956), ուսումնասիրած է Ս. Մեսրոպ Մաշտոցին ընծայուած «Ապաշխարութեան շարականները» (1962), Մխիթար Վրդ. Սեբաստացիի «Աշխարհաբարի բերականութեան բերած նպաստը» (բնագիր եւ ուսումնասիրութիւն, 1976), հայկական մանրանկարչութեան մասին հայերէն եւ անգլերէն ստուար հատոր մը (1991): Պատրաստած է նաեւ ցուցակներ՝ հայերէն, իտալերէն ու ֆրանսերէն, մանրանկարչական գործերու ցուցահանդէսներու առիթներով (Վենետիկ, Միլան, Մարսէյ):

«Բազմավէպ»ի մէջ հրատարակած է բազմաթիւ հմտալից խմբագրականներ, յատկապէս՝ Մխիթար Աբրահօր եւ Մխիթարեան Հայրերու հայագիտական մեծ վաստակին մասին, լոյս ընծայած է երկար

ՎԿԱՅԱԳԻՐ

Հայագիտությանը մատուցած

Ծառայությունների

հայրենիք-Սփիոռք մշակութային կապի

գորացմանն աջակցելու համար

և «Բազմավեպ»ի հիմնադրության

150ամեակի առթիւ (1843-1993)

Հայաստանի Ազգային գրադարանի գիտական

խորհուրդի որոշմամբ «Բազմավեպ»ի նախկին

խմբագրապետ

(1957-64, 1968-72, 1974-78 թ.թ.)

Վենետիկի Մխիթարեան Միաբանության

ընդհանուր

մեծատր և առաջնորդ

(1986-1991թ.թ.)

Հայ կաթողիկե եկեղեցու Հայաստանի

համայնքի ներկայիս առաջնորդ

ՆԵՐՍԷԱ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷԱՆԱՆՐ

պարգևատրուում է

«Յակոբ Մեղապարտ» մեդալով

Ազգային գրադարանի տնօրեն

Ռաֆայել Իշխանեան

22 Յունիս 1994 թ. Երևան

յօդուածաշարքեր «Ի սէր Մեծաւքանչիւն» խորագրով, ուղղելու համար հայ մամուլին մէջ սպրդող լեզուական շեղումները՝ Հ. Արսէն Դադիկեանի հետքերէն քալելով (1955-1970). տպած է մատենագիտական լիակատար ցանկեր՝ Մխիթար Արքաճօր բոլոր հրատարակութիւններուն (հայերէն եւ իտալերէն), ինչպէս նաեւ վերջին վաստակաւոր երեք Հայերու (Փէշիկեան, Յովհաննէսեան, Ճանաչեան) եւ հնագէտ ու քանասէր Յարութիւն Գիրտեանի գործերուն եւ յօդուածներուն: Ունի նաեւ Մխիթար Արքաճօր ստեղծած կրօնական մեծ վերածնունդին վերաբերող գիտական պրպտումներ, ինչպէս նաեւ կրօնա-դաւանական հարցերու մասին հմտակից ուսումնասիրութիւններ, քաղելով հայ աստուածաբանութեան եւ Հայրախօսութեան գանձարանէն:

Հրատարակած է շահեկան եւ մասնագիտական այլ ուսումնասիրութիւններ՝ Մխիթարեան Օրացոյցի պատմութեան (1957), Տանթէի գործերու հայերէն թարգմանութեանց (1965) եւ Ոսկան Վրդ. Երեւանցիի լեզուա-քերականական ըմբռնումներուն մասին (1966):

Սուրբ Դադարի պատմական ողորումին (1966) եւ մեծ հրդեհին (1975) առիթներով՝ լոյս ընծայած է պատկերազարդ գրքոյկներ, հայերէն ու անգլերէն, նկարազրելով յիշեալ տիւր գէպքերը:

Աշխարհաբարի թարգմանած է Յովհաննէս ԻԳ. Սրբազան Պապի առաջին չրջաբերականը (1959):

Մխիթարեան Հայերու Ս. Դադարի մէջ հաստատման 250ամեակին առիթով՝ լոյս ընծայած է նոյն կղզիին պատմականը, զանազան հանգրուաններու վերլուծումով (շինարարական ձեռնարկներ, ընդարձակում, եւն...), օգտագործելով դիւանական առատ նիւթեր ու լուսանկարներ (1967-68):

Ս. Ներսէս Ծնորհալիի մահուան 800ամեակին (1973) եւ Մխիթար Արքայի ծննդեան 300ամեակին (1977) առիթներով՝ տպագրած է հանդիսութեանց ընթացքին ներկայացուած մեր սրբազան եւ ազգային երգերու իտալերէն թարգմանութիւնները, անոնց հակիրճ մեկնաբանութեամբ:

Հ. Ներսէս Արքայ. Տէր-Ներսէսեան ծնած է 1920 թուականին՝ Պեովին: 1922ին, ծնողքին հետ հաստատուած է Պուրթէշ: 1926-1931 թուականներուն, յաճախած է տեղի Միսաքեան վարժարանը. հոն աշակերտած է Պր. Լեւոն Կարապետ Պալճեանին (ապագային՝ Ն.Ս. ՕՄ. Վազգէն Ա. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս), որու հետ պահած է միշտ հոգեկան մտերիմ կապեր: Ապա 1931-33 տարիներուն ուսած է Սոփիայի Մեսրոպեան ճեմարանը: 1933ի վերջերը կ'անցնի Վենետիկ, ուր 1939ին՝ յաջողութեամբ կ'աւարտէ դասական լիկէոնի եւ հայագիտական ուսումները, Ս. Դադարի Մայրավանքին մէջ, եւ յաջորդ տարին՝ ուխտելով կ'անդամակցի Մխիթարեան Միաբանութեան: 1940-47 կը յաճախէ Հոռոմի միջազգային Գրիգորեան համալսարանը՝ արժա-

նանալով փիլիսոփայական եւ աստուածաբանական ուսումներու մէջ բարձրորակ վկայականներու:

1946ին կը ձեռնադրուի կուսակրօն հոգեւորական: Աւելի քան 40 տարիներ Ղ. Ներսէս Վրդ. Սուրբ Ղազարի մէջ ստանձնած է դանազան պատասխանատու պաշտօններ. 1948-52 կը խմբագրէ «Մխիթարեան Ընտանիք» ամսագիրը: Եղած է Միաբանութեան ընդհանուր քարտուղար, ինչպէս նաեւ Սուրբ Ղազարի հայկական Ակադեմիայի քարտուղար եւ նախագահ: Զեռագրատան Տնօրէն: Ընդհ. Մեծաւոր: Երկար տարիներ եղած է յատկապէս «Բազմավէպ» հանդէսի բծախնդիր խմբագրապետը: Բազում տասնեակներ Ս. Ղազարի մէջ դասաւանդած է գրարար լեզու, մասնագիտանալով հայ լեզուի պատմական հոլովոյթի հարցերուն, պատրաստելով աշակերտներու գործածութեան համար՝ օգտաշատ ատղձային ձեռնարկներ: Ասիկա է պատճառը որ Ս. Ղազարի մէջ, սերունդներ զինք կ'անուանեն «Հայր Վարժապետ»: Դասաւանդած է նաեւ հայ հին գրականութեան պատմութիւն, աշխարհաբար լեզու, լատիներէն եւ յունարէն, լատին եւ յոյն դասական գրականութեանց պատմութիւն, երգ ու երաժշտութիւն: Մուրատ - Ռաֆայէլեանի մէջ եղած է ուսուցիչ փիլիսոփայութեան պատմութեան (1950-1967): 1991ի Հոկտեմբերին կը նշանակուի Արեւելեան Եւրոպայի եւ մասնաւորաբար նախկին Խորհրդային Միութեան (Հայաստան, Վրաստան, Ռուսաստան, Ուկրաինա) մէջ ապրող բոլոր հայ կաթողիկէներու Առաջնորդ: 1992ի Նոյեմբերին կ'օծուի Արքեպիսկոպոս:

Այս առիթով, «Բազմավէպ»ի խմբագրութիւնը սրտանց կը շնորհաւորէ Տէր-Ներսէսեան Արքեպիսկոպոսի 50 տարիներու գրական-մշակութային ծառայութիւնն ու անմոռանալի վաստակը, մաղթելով անոր նորանոր նուաճումներ, քաջատոյժ ու բեղուն գործունէութիւն՝ ի սպաս հայ ժողովուրդի հոգեկան եւ իմացական բարգաւաճումին:

ՏԱՆԻԱ Օ. ԳԱՊԱԳԵԱՆ